

Čvrsti dokazi pomažu u izgradnji efikasnih kampanja u masovnim medijima

Član 12 Konvencije i njene Smernice za sprovođenje zahtevaju od država potpisnica da promovišu i jačaju svest javnosti o pitanjima kontrole duvana koristeći sve raspoložive alate za komunikaciju, kako je to prikladno. Komunikacija je neophodna za promenu stavova o proizvodnji duvana, marketingu, konzumiranju i izloženosti duvanskom dimu; ona obeshrabruje upotrebu duvana, ograničava početak pušenja i podstiče prestanak pušenja. Takođe je neophodna za efikasnu mobilizaciju zajednice ka postizanju održivih društvenih promena. Vodeći principi za sprovođenje ovog člana uključuju, između ostalog: ostvarivanje osnovnih ljudskih prava i sloboda – kao što su pravo na život, na najviši mogući standard zdravlja i obrazovanja, adekvatnost resursa, komunikaciju sa svim ljudima i aktivno učešće civilnog društva.

Nažalost, sprovođenje antiduvanskih kampanja u masovnim medijima je stagniralo, a spadaju u jedna od najisplativijih i najuticajnijih mera kontrole duvana. Od 2022. godine 110 zemalja nije sprovelo nijednu kampanju protiv duvana, ipak populacija izložena kampanji najbolje prakse porasla je sa 19% na 36% od usvajanja MPOWER paketa. Da bi kampanje bile efikasne važno je da se poštuju određeni standardi.

FAZA	Pitanja na koja treba odgovoriti	METODE
Formativno istraživanje i pretestiranje	<ul style="list-style-type: none"> - Ko je odgovarajuća publika? - Šta trenutno znaju, u šta veruju i šta rade? - Koje zablude ili praznine u znanju postoje? - Šta motiviše publiku? - Koje poruke i kanali će verovatno biti najefikasniji i za koga? 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Ankete stanovništva ■ Diskusije u fokus grupama ■ Istraživanje tržišta ■ Intervjui sa ključnim osobama ■ Pregledi literature
Evaluacija procesa	<ul style="list-style-type: none"> - Koje aktivnosti su sprovedene kako je planirano? - Koji resursi (npr. osoblje, budžet, vreme emitovanja) su korišćeni? - Da li je bilo odstupanja od plana i zašto? - Kako se sprovođenje može poboljšati u budućim kampanjama? 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Bruto i ciljni rejting ■ Poređenja pre/posle ■ Evidencije aktivnosti i analize troškova ■ Analitika medijskog dometa kao što su broj objavljenih priča i stope klikova na društvenim mrežama
Evaluacija ishoda	Proksimalni ishodi <ul style="list-style-type: none"> - Da li je kampanja dosegla ciljanu publiku? - Da li je povećala svest, znanje, stavove i namere u vezi sa upotrebom duvana? - Da li je postojalo sećanje na poruku kampanje? - Da li je usvojena nova politika ili je poboljšano sprovođenje mera kontrole duvana? 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Ankete stanovništva ■ Testovi pamćenja poruke ■ Broj poziva na telefonske linije za prestanak pušenja ■ Analize politika ■ Studije slučaja
	Distalni ishodi <ul style="list-style-type: none"> - Da li je kampanja doprinela promeni ponašanja, kao što je smanjenje upotrebe duvana? - Kakav je bio uticaj na zdravlje stanovništva? 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Ankete stanovništva ■ Podaci o prodaji duvana ■ Nacionalni sistemi zdravstvenog nadzora i rutinski zdravstveni podaci ■ Epidemiološke studije